

Nr 165

Av herr Martinsson m. fl., om hustrutillägg till folkpension på grund av hustrus egen sjuklighet.

Genom riksdagens beslut den 16 maj 1962, då lagen om allmän försäkring och därmed sammanhängande författningar beslutades, togs ett betydande steg framåt mot större social trygghet för stora medborgargrupper. Det är dock naturligt, att ett så omfattande lagverk ej på ett tillfredsställande sätt kan tillgodose alla medborgargrupper beträffande alla i och för sig skäliga krav, som kan ställas på samhällets omvårdnad. Behov föreligger alltid för komplettering av socialförsäkringssystemet, och tillämpningen av lagstiftningen kan efter hand visa upp brister, som i det stora sammanhanget kan förefalla mindre betydande, men som för de berörda kommer att få stor betydelse. Sålunda framstår för en viss grupp av kvinnor tillämpningen av lagen den 16 maj 1962 om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension som en relativ försämring mot vad som tidigare gällt. Detta har även uppmärksamats av förtroendemän och tjänstemän verksamma i de allmänna försäkringskassorna och diskuterats vid olika sammankomster för dessa.

Före 1962 års beslut kunde gift kvinna i åldern 50—59 år med åberopande av egen sjuklighet beviljas hustrutillägg. Härigenom kunde hon och hennes invalid- eller ålderspensionerade make — under den förutsättningen att deras sammanlagda årsinkomst ej översteg det avdragsfria beloppet — komma i åtnjutande av pensionsförmåner motsvarande vad som utgick till två ålderspensionerade makar. Dåvarande praxis synes ha inneburit att man i regel fordrade att arbetsförmågan var nedsatt med 50 procent. Förtidspension kan nu beviljas vederbörande när arbetsförmågan är nedsatt med 50 procent, men förmånerna uppgår då endast till 1/3 av full förtidspension. Om arbetsförmågan är nedsatt med 2/3, sker även reducering av förtidspensionen.

Med stöd av uttalanden från 1958 års socialförsäkringskommitté synes nu riksförsäkringsverket i sin praxis ha intagit den ståndpunkten att hustrutillägg på grund av hustruns egen sjuklighet ej kan beviljas. Sökanden hänvisas i sådana fall till förtidspension. I slutet av år 1963 hade något sådant fall ej varit föremål för avgörande i försäkringsdomstolen. Om man bortser från de införda förbättringar av förmånerna i absoluta tal som gör en jämförelse svår, kan man för en kvinna med till hälften nedsatt arbetsförmåga med nuvarande pensionspristal konstatera en årlig förlust å 1 325 kronor

på grund av de nya bestämmelserna. Detta framstår som särskilt graverande i de delar av vårt land där det är omöjligt för en kvinna utan yrkesutbildning att över huvud taget erhålla något arbete. För en 55-årig hustru, som utfört hela sin livsgärning inom hemmet, framstår det som ganska orealistiskt att hon skulle kunna gå ut på arbetsmarknaden och med sin till hälften nedsatta arbetsförmåga försöka bidra till familjens försörjning, när mannen blir 67 år gammal eller blir förtidspensionerad. Det är angeläget att en snar förändring kommer till stånd beträffande dessa pensionsförmåner.

På grund av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag beträffande lagen den 16 maj 1962 om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension att hustru med bortseende från 60-årsregeln på grund av egen sjuklighet kan erhålla hustrutillägg.

Stockholm den 21 januari 1964

Bo Martinsson

Alf Andersson

Elvira Holmberg